

Der vil kunne forekomme tilfælde, hvor gennemførelse af undersøgelses- eller oprydningspåbud vil udgøre en ekspropriation i grundlovens § 73's forstand. § 44, stk. 2, skal forstås med den begrænsning, at der ikke vil kunne meddeles påbud i disse tilfælde.

Formålet med stk. 2 er at sikre, at en ejer eller bruger ikke kan forhindre en oprydning med den virkning, at myndigheden eventuelt selv måtte foretage den nødvendige oprydning. I langt de fleste tilfælde må det dog forventes, at en grundejer frivilligt vil medvirke til, at oprydningen kan ske, således at miljøproblemet på ejendommen vil blive løst.

Modsætter grundejeren eller anden rådighedsindehaver sig imidlertid fortsat oprydningen, efter at den pågældende er blevet meddelt et påbud, kan denne straffes efter bestemmelserne i § 88. Derimod vil en adgang til ejendommen ikke kunne gennemtvinges efter reglerne i § 57, da forureneren ikke kan anses som værende bemyndiget hertil med henblik på udøvelse af myndighedsbeføjelser.

Med hensyn til påbud om undersøgelser efter lovforslagets § 40 gælder bestemmelserne i stk. 1 og 2 også overfor forureninger, der er sket før bestemmelsernes ikrafttræden. For disse forureninger gælder bestemmelserne i stk. 1 og 2 dog kun, hvis forureneren havde rådighed over den ejendom, der er forurennet på tidspunktet for lovforslagets fremsættelse. Bestemmelserne har tilbagevirkende kraft, jf. afsnit 3 i de almindelige bemærkninger.

Til § 45

Efter gældende ret er der tvivl om adgangen til at meddele påbud til en ny ejer for en allerede stedfunden, herunder mulig stedfunden forurening, og om i hvilket omfang et allerede meddelt påbud kan gøres gældende over for en ny ejer.

Tvivlen vedrørende hjemlen til at meddele påbud til en ny ejer af en virksomhed eller ejendom om undersøgelser og oprydning efter en forurening, der er sket i den tidligere ejers tid, har vist sig at være et problem, navnlig i sager, hvor der er interessesammenfald mellem den nye og den tidligere ejer, og hvor der kan ske overførsel af midler mellem den ene og den anden med henblik på at omgå den forpligtelse, der er indeholdt i påbudet.

Bestemmelsen i stk. 1 fastslår, at et allerede meddelt eller forvarslet påbud om undersøgelser eller oprydning til en virksomhed også binder en fremtidig driftsherre. Myndighederne får herved valgfrihed mellem at gøre påbud gældende over for den forurener, der allerede har fået et påbud eller overfor den senere driftsherre. Dette gælder uanset om den senere

driftsherre selvstændigt bidrager til den samme forurening. Dvs. bestemmelserne i § 45, stk. 1 og 2 forudsætter ikke, at myndigheden forudgående forsøger at håndhæve påbudet til den tidligere driftsherre. Endvidere bemærkes det, at § 45 finder anvendelse forud for bestemmelsen i § 43.

Bestemmelsen bliver således for påbud parallel til godkendelser og påbud om en virksomheds driftsvilkår efter miljøbeskyttelsesloven. En ny virksomheds-ejer skal ikke indhente ny tilladelse eller godkendelse, men kan drive virksomheden videre på samme driftsvilkår.

Efter bestemmelsen i stk. 1 er det dog en forudsætning, at den senere driftsherre på erhvervestidspunktet vidste eller burde vide, at påbud var meddelt eller forvarslet. Denne betingelse vil typisk være opfyldt, da der efter bestemmelsen i § 46 skal ske tinglysning af oplysninger om påbud og varsling af påbud. Der henvises i øvrigt til bemærkninger til § 90 for så vidt angår konsekvenserne af den tilsvarende regel, der foreslås indsat i miljøbeskyttelsesloven.

Forudsætningen om god tro hos den senere driftsherre indgik ikke i det forslag, der blev udarbejdet af Jordforureningsudvalget. Denne betingelse foreslås imidlertid indsat for at sikre, at en erhverver af en virksomhed, der inden overtagelsen har orienteret sig i tingbogen, hvor der ikke var tinglyst oplysninger om påbud eller forvarsling heraf, ikke bindes af det tidligere udstedte, utinglyste påbud, med mindre erhververen på anden måde kendte til påbudet. Det skal bemærkes, at der hermed muligvis indføres en indsnævring af påbudsadgangen set i forhold til gældende ret. Det skal dog understreges, at den gældende retsstilling på dette punkt ifølge rapporten fra underudvalget »Den juridiske Verden«, jf. betænkning 1/1995, er behæftet med en vis usikkerhed.

Ved begrebet driftsherre forstås en person eller et selskab, som driver virksomheden videre.

Det er uden betydning, på hvilken måde virksomheden overgår til en ny driftsherre. Påbudet binder således ved virksomhedsoverdragelser, der sker såvel ved køb, gave, arv, skilsmisse, hensiddent i uskiftet bo, tvangsauktion, overtagelse som ufyldstgjort panthaver eller lignende.

Med bestemmelsen i stk. 2 fastslås det, at der på erhvervestidspunktet alene meddelt eller forvarslet påbud om undersøgelser, kan myndigheden følge dette påbud op med et nyt påbud om yderligere foranstaltninger vedrørende samme forurening, der har begrundet påbudet om undersøgelser, uanset at sidstnævnte påbud ikke forelå ved erhvervelsen. Et undersøgelsespåbud giver en evt. ny driftsherre anledning